

عنوان مقاله:

تحلیل محتوای مفهوم سرمایه اجتماعی در احادیث امام رضا (ع)

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران، دوره 6، شماره 23 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسندگان:

حسین بهروان - استاد جامعه شناسی و مدیر مرکز مطالعات اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد- نویسنده مسئول

ندا بهروان - دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت سیستم های اطلاعاتی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد

خلاصه مقاله:

هدف مقاله بررسی درجه اهمیت ابعاد و مؤلفه های مفهوم سرمایه اجتماعی در احادیث حضرت امام رضا (ع) است. روش تحقیق؛ تحلیل محتوای کیفی، توصیفی و استنباطی است. تعداد 356 حدیث رضوی بر اساس مدل مفهومی سرمایه اجتماعی بررسی شده است که تعداد 57 حدیث واجد شرایط تحلیل محتوا تشخیص داده شد. نتایج نشان داده است که تمامی ابعاد و مؤلفه های مفهوم سرمایه اجتماعی، در احادیث رضوی (ع) به درجات متفاوت مورد اشاره قرار گرفته است. سرمایه اجتماعی درجات مختلفی دارد که اوج آن ایثار و شهادت است. در بعد ساختاری، انواع شبکه اجتماعی خرد، متوسط و کلان در احادیث مورد اشاره قرار گرفته است. شبکه های کلان در احادیث رضوی (ع) بالاترین درجه اهمیت را دارند که می توان آن را به دیدگاه عام گرایانه در احادیث رضوی (ع) تفسیر نمود. سرمایه اجتماعی در احادیث رضوی (ع) بیشتر ساختار عینی دارد تا ذهنی. در بعد ارتباطی، سرمایه اجتماعی در احادیث رضوی (ع) بیشتر ساختار قابل جبران، اگرچه کنش جمعی نیز در احادیث مورد توجه قرار گرفته است اما در بیش از دو سوم احادیث، جهت رابطه مثبت است یعنی کنش، توصیفه شده است. در بعد هنجاری، احادیث نشان می دهند که سرمایه اجتماعی بیشتر فایده دنیوی دارد، اگر چه فایده اخروی آن نیز قابل توجه است. محققان نتیجه گرفتند که مفهوم سرمایه اجتماعی به عنوان یک مفهوم علمی با مفاهیم اخلاقی و دینی کاملاً سازگار است. لذا علم می تواند برای گسترش مفهومی خود از اخلاق و دین کمک بگیرد و به آن نیازمند است. همچنین دین و اخلاق نیز برای دست یابی به اهداف عملی و تدثیر گذاری در جامعه، نیازمند تحقیقات علمی مبتنی بر مشاهده و تجربه است. لذا پیشرفت جامعه انسانی مستلزم همکاری متقابل بین علم و دین است.

کلمات کلیدی:

سرمایه اجتماعی، احادیث رضوی (ع)، شبکه اجتماعی، تحلیل محتوا، ایثار و شهادت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/541764>

